

Avdelningen för regioner och miljö
Mikael Szudy
010-479 43 92

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
ida.edwertz@regeringskansliet.se

Remissvar gällande promemorian ”Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet” samt av skrivelsen ”Rättsliga förutsättningar av en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall”

Statistikmyndigheten, SCB:s yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet som statistikproducent. SCB har expertkunskap inom området miljöstatistik, och har i många år varit producent av bl.a. avfallsstatistik samt statistik om utsläpp av luft och vatten för nationella och internationella ändamål på uppdrag av Naturvårdsverket.

I. Promemorian ”Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet”

SCB har inga synpunkter.

II. Skrivelsen ”Rättsliga förutsättningar av en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall”

Allmänna synpunkter

Avfallsregistret innebär stora möjligheter till dataförsörjning för avfallsstatistik för olika ändamål, t.ex. för rapportering enligt Europaparlamentets och rådets förordning nr 2150/2002 av den 25 november 2002 om avfallsstatistik (i fortsättningen kallad ”Avfallsstatistikförordningen”).

SCB konstaterar att en *konsekvensbeskrivning saknas* för hur Avfallsregistret kommer att påverka produktionen av den nationella avfallsstatistiken. En sådan analys skulle göra det möjligt att i ett tidigt skede av uppbyggnaden av Avfallsregistret kunna göra viktiga Anpassningar av dess innehåll till de behov som finns.

SCB anser att det är viktigt att en *vägledning* för verksamhetsutövare tas fram, för att säkra att rätt uppgifter rapporteras in i systemet, eftersom det slutligen påverkar statistikens kvalitet.

Uppgifter i Avfallsregistret

Kommentarerna nedan avser till kapitel. 4.1, sida 38-43 i skrivelsen.

Generella brister

Nuvarande förslag innebär begränsningar, då viktiga användningsområden inte kommer att täckas av Avfallsregistret. Om dessa begränsningar inte åtgärdas kommer *kostsamma ad hoc-lösningar* (t.ex. enkätundersökningar, miljörapporter, m.m.) bli nödvändiga för att dataförsörja grundläggande statistik- och rapporteringskrav inom avfallsområdet.

Det gäller t.ex. uppgifter om ”icke-farligt avfall” vilket Avfallsregistret kommer att omfatta avseende *avfallsbehandling* men inte avseende *uppkomst*. Detta innebär att Avfallsregistret med nuvarande upplägg inte kommer att kunna utgöra en datakälla för den branschupplade statistik om *uppkomst av icke-farligt avfall* som ska rapporteras enligt ”Avfallsstatistikförordningen”. Endast data om ”uppkomst” av farligt avfall kommer att kunna inhämtas och sammanställas (vilket i Avfallsregistret främst motsvaras av avfallsproducenters uppgifter om ”överlämnad mängd” och avfallsinsamlares uppgifter om ”insamlad mängd” farligt avfall). Denna begränsning kommer att innebära att kompletterande datafångstmetodik blir nödvändig för att inhämta branschupplade avfallsuppgifter. *Ett alternativ till ad hoc-lösningar* för datainsamling av uppgifter om uppkomst av icke-farligt avfall skulle vara

att låta Avfallsregistret omfatta *icke-farligt avfall* på motsvarande sätt som det kommer att omfatta *farligt avfall*.

Bilaga 4 till Avfallsförordningen kommer att utgöra avfallsnomenklatur i Avfallsregistret. Det betyder att "typ av avfall" definieras i enligt Bilaga 4 till Avfallsförordningen. För vissa ändamål kommer nämnda avfallsnomenklatur inte kunna erbjuda tillräckligt detaljerad information. Exempel på ett sådant ändamål är kommande rapportering om *spillolja* (se rapporteringsformat i Tabell 1 i Bilaga VI i Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/1004 av den 7 juni 2019 om fastställande av regler för beräkning, verifiering och rapportering av uppgifter om avfall i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG och om upphävande av kommissionens genomförandebeslut C(2012) 2384). *Databehovet i kommande rapporteringar bör analyseras noggrant* så att Avfallsregistret i möjligaste mån kan dataförsörja dessa rapporteringar.

Komplettering av avfallsuppgifter

För att uppgifterna i Avfallsregistret ska lämpa sig som datakälla för statistikproduktion behöver de *kompletteras* på ett antal punkter. I "Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall", Kapitel 4 Författningsförslag, 4.1 Kontroll och spårbarhet av farligt avfall, Avfallsförordningen (2011:927), sida 38-43, (Föreslagen lydelse) fastställs de uppgifter som ska rapporteras in. Nedan beskriver SCB de kompletteringar som myndigheten ser är nödvändiga för att Avfallsregistret ska kunna utgöra *en operationell databas för produktion av ändamålsenlig avfallsstatistik*:

SCB anser att uppgift om "typ av avfall" enligt Bilaga 4 till Avfallsförordningen bör kompletteras med *uppgiftslämnarens egen benämning på avfallet*, i syfte att upptäcka bristfällig klassificering och felklassificering av avfallet.

Mängd ska alltid anges i *våtvikt*. Uppgiften bör för utpekade avfallstyper även kompletteras med uppgift om *torrvikt* alternativt *torrsubstanshalt*, pga. rapporteringskrav i "Avfallsstatistikförordningen". Dessa utpekade avfallstyper redovisas i Tabell 1 nedan.

Tabell 1 Avfallstyper som enligt Avfallsstatistikförordningen ingår i de avfallsaggregat som ska rapporteras i torrviikt.

Avfallstyp: Kod	Avfallstyp: Beskrivning
01 05 05*	Oljehaltigt borrar slam och annat borraravfall
02 02 04	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
02 03 05	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
02 04 03	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
02 05 02	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
02 06 03	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
02 07 05	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
03 03 05	Slam från avsvärtning av returpapper
03 03 10	Fiberrejekt, fiber-, fyllmedels- och ytbeläggningsslam från mekanisk avskiljning
03 03 11	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 03 03 10
04 01 06	Slam, särskilt från avloppsbehandling på produktionsstället, som innehåller krom
04 01 06*	Slam som innehåller krom
04 01 07	Slam, särskilt från avloppsbehandling på produktionsstället, som inte innehåller krom
04 02 19*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
04 02 20	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 04 02 19
05 01 09*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
05 01 10	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 05 01 09
05 01 13	Slam från matarvatten
05 01 14	Avfall från kyltorn
05 06 04	Avfall från kyltorn
06 05 02*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
06 05 03	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 06 05 02
07 01 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
07 01 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 01 11
07 02 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen

Avfallstyp: Kod	Avfallstyp: Beskrivning
07 02 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 02 11
07 03 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
07 03 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 03 11
07 04 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
07 04 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 04 11
07 05 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
07 05 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 05 11
07 06 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
07 06 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 06 11
07 07 11*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
07 07 12	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 07 11
10 01 20*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
10 01 21	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 10 01 20
10 01 22*	Vattenhaltigt slam från rengöring av pannor som innehåller farliga ämnen
10 01 23	Annat vattenhaltigt slam från rengöring av pannor än det som anges i 10 01 22
10 01 26	Avfall från kylvattenbehandling
10 02 11*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja
10 02 12	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 02 11
10 02 15	Annat slam och andra filterkakor
10 03 27*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja
10 03 28	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 03 27
10 04 09*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja

Avfallstyp: Kod	Avfallstyp: Beskrivning
10 04 10	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 04 09
10 05 08*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja
10 05 09	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 05 08
10 06 09*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja
10 06 10	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 06 09
10 07 07*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja
10 07 08	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 07 07
10 08 19*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja
10 08 20	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 08 19
10 11 19*	Fast avfall från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen
10 11 20	Annat fast avfall från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 10 11 19
10 12 13	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället
11 01 09*	Slam och filterkakor som innehåller farliga ämnen
11 01 10	Annat slam och andra filterkakor än de som anges i 11 01 09
11 02 01	Slam från kopparbaserade hydrometallurgiska processer
11 02 07*	Annat avfall som innehåller farliga ämnen
12 01 11	Slam från bearbetningsprocesser
12 01 14*	Slam från bearbetningsprocesser som innehåller farliga ämnen
12 01 15	Annat slam från bearbetningsprocesser än det som anges i 12 01 14
12 03 01*	Vattenbaserad tvättvätska
12 03 02*	Avfall från ångavfettning
16 07 08*	Oljehaltigt avfall
16 10 01*	Vattenhaltigt avfall som innehåller farliga ämnen
16 10 02	Annat vattenhaltigt avfall än det som anges i 16 10 01
16 10 03*	Vattenhaltiga koncentrat som innehåller farliga ämnen
16 10 04	Andra vattenhaltiga koncentrat än de som anges i 16 10 03
17 05 05*	Muddermassor som innehåller farliga ämnen

Avfallstyp: Kod	Avfallstyp: Beskrivning
17 05 06	Andra muddermassor än de som anges i 17 05 05
19 02 01*	Metallhydroxidslam och annat slam från metallfällning
19 02 05*	Slam från fysikalisk eller kemisk behandling som innehåller farliga ämnen
19 02 06	Annat slam från fysikalisk eller kemisk behandling än det som anges i 19 02 05
19 02 08*	Flytande brännbart avfall som innehåller farliga ämnen
19 02 11*	Annat avfall som innehåller farliga ämnen
19 04 04	Vattenhaltigt flytande avfall från härdning av förglasat avfall
19 06 03	Vätska från anaerob behandling av kommunalt avfall
19 06 04	Rötrest från anaerob behandling av kommunalt avfall
19 06 05	Vätska från anaerob behandling av animaliskt och vegetabiliskt avfall
19 06 06	Rötrest från anaerob behandling av animaliskt och vegetabiliskt avfall
19 07 02*	Lakvatten från avfallsupplag som innehåller farliga ämnen
19 07 03	Annat lakvatten från avfallsupplag än det som anges i 19 07 02
19 08 03*	Fett och oljeblandning från oljeavskiljare
19 08 05	Slam från behandling av hushållsavloppsvatten
19 08 10*	Andra fett- och oljeblandningar från oljeavskiljare än de som anges i 19 08 09
19 08 11*	Slam som innehåller farliga ämnen från biologisk behandling av industriavloppsvatten
19 08 12	Annat slam från biologisk behandling av industriavloppsvatten än det som anges i 19 08 11
19 08 13*	Slam som innehåller farliga ämnen från annan behandling av industriavloppsvatten
19 08 14	Annat slam från annan behandling av industriavloppsvatten än det som anges i 19 08 13
19 09 02	Slam från klarning av dricksvatten
19 11 03*	Vattenhaltigt flytande avfall
19 11 05*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen

Avfallstyp: Kod	Avfallstyp: Beskrivning
19 11 06	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 19 11 05
19 13 03*	Slam från efterbehandling av jord som innehåller farliga ämnen
19 13 04	Annat slam från efterbehandling av jord än det som anges i 19 13 03
19 13 05*	Slam från efterbehandling av grundvatten som innehåller farliga ämnen
19 13 06	Annat slam från efterbehandling av grundvatten än det som anges i 19 13 05
19 13 07*	Vattenhaltigt flytande avfall och vattenhaltiga koncentrat från efterbehandling av grundvatten som innehåller farliga ämnen
19 13 08	Annat vattenhaltigt flytande avfall och andra vattenhaltiga koncentrat från efterbehandling av grundvatten än de som anges i 19 13 07
20 03 04	Slam från septiska tankar
20 03 06	Avfall från rengöring av avlopp

Kommentar: Asterisk (*) vid "Avfallstyp Kod" anger att avfallstypen klassas som farligt avfall.

Uppgift om "behandlingsmetod som används" (från avfallsbehandlare) bör innehålla följande information:

- behandlingskod enligt Bilaga 2 & 3 s till Avfallsförordningen.
- avfallsbehandling *i klartext* i syfte att *fullständigt* kunna klassificera behandlingsförfarandet.
- uppgift om avfallet *slutbehandlas eller inte* hos avfallsbehandlaren (Ja/Nej). Denna information behövs eftersom samma behandlingskod kan användas i flera behandlingsled för samma avfall. Detta skapar i sin tur tolkningsproblem med risk för dubbelräkning, när statistik om slutbehandling ska redovisas.

Avfallsbehandlare bör lämna följande uppgifter om *sekundärt uppkommet avfall* som ett resultat av utförd avfallsbehandling:

- avfallstyp enligt Bilaga 4 till Avfallsförordningen,
- mängd angiven i våtvikt, i utpekade fall (se Tabell 1 ovan) även kompletteras med uppgift om *torrvikt* alternativt *torrsbstanshalt*.

Uppgifter om behandlingskapaciteter ska rapporteras enligt "Avfallsstatistikförordningen". SCB föreslår därför att

behandlingsanläggningar ska rapportera in *behandlingskapacitet* till Avfallsregistret.

Bakgrundsuppgifter om uppgiftslämnare

SCB anser att uppgiftslämnarna bör lämna information om sitt **organisationsnummer** samt i förekommande fall **CFAR-nummer** (Statistiska centralbyråns identifikationsnummer för arbetsställen) och **anläggningsnummer** (enligt Svenska miljörapporteringsportalen SMP). Dessa uppgifter behövs bl. a. för att kunna branschklassificera avfallsuppgifterna och eliminera dubbelrapportering.

SCB anser att uppgiftslämnarna även bör lämna information om *uppgiftslämnarens roll*:

- Producent av farligt avfall,
- Insamlare av farligt avfall,
- Transportör av farligt avfall,
- Handlare/mäklare av farligt avfall,
- Avfallsbehandlare,
- Exportör/transportör av farligt avfall.

Dessa uppgifter är viktiga för att kunna extrahera efterfrågade uppgifter ur Avfallsregistret korrekt.

Ny registerförfattning

Kommentarerna nedan avser kapitel. 4.2, sida 44-45 i skrivelsen.

Naturvårdsverket är statistikansvarig myndighet för ett antal statistikområden inom ämnesområdet miljö, bland annat avfall och utsläpp. Myndigheten har en särskild statistikverksamhet. Uppgifter som samlas in inom denna verksamhet skyddas av statistiksekretessen i 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

Naturvårdsverket ger idag externa producenter som SCB i uppdrag att samla in avfallsuppgifter och sammanställa dem för olika ändamål.

Exempel på sekretessproblematik vid statistikproduktion

När avfallsuppgifterna härrör från tillsynsregister, har SCB upplevt stora hinder att på ett rationellt sätt kunna inhämta uppgifter för bearbetning.

Ett exempel där valet av insamlingsätt försvårat statistikframställningen är den utökade rapporteringen av hanteringen av bygg- och rivningsavfall. Huvudsyftet med denna är statistikframställning och uppföljning av miljömål, *inte* tillsyn av respektive verksamhet. I och med att denna rapportering lagts in som en del av miljörapporten, vars syfte är tillsyn av miljöstörande verksamheter, har det inte alltid varit möjligt

för Naturvårdsverket eller SCB att *enkelt* få tillgång till uppgifterna för statistikframställning.

Anledningen till detta är att miljörapporterna inte skyddas av statistiksekretess på Svenska Miljörapporteringsportalen SMP, den plattform där miljörapporterna laddas upp och lagras. SMP är i sig inte en del av Naturvårdsverkets särskilda statistikverksamhet. Därför har vissa uppgiftslämnare valt att begära att uppgifterna sekretessskyddas, med resultatet att tillsynsmyndigheterna (ett antal länsstyrelser och kommuner) inte kunnat lämna ut uppgifterna på ett enkelt sett för statistikframställning. De aktuella länsstyrelserna och kommunerna har istället behövt pröva varje enskilt fall.

Rättssäker och smidig utlämning av uppgifter för statistikändamål

SCB anser att det är viktigt att SCB och andra statistikproducenter på ett så enkelt sätt som möjligt kan få tillgång till de uppgifter de behöver för att kunna fullgöra de uppdrag som Naturvårdsverket ger. En sådan tillgång får givetvis inte inkräkta på skyddsintresset för vissa uppgifter. Uppgifter som lämnas till SCB:s statistikverksamhet skyddas dock av den mycket starka sekretessen i 24 kap. 8 § OSL.

I 6 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken sägs att en statlig myndighet till statistikansvariga myndigheter ska lämna de uppgifter som behövs för framställning av officiell statistik. Den bestämmelsen torde dock inte ta sikte på den situation som nu är för handen. Vidare anges i 6 kap. 5 § OSL att en myndighet på begäran av en annan myndighet ska lämna uppgift som den förfogar över, om inte uppgiften är sekretessbelagd eller det skulle hindra arbetets behöriga gång. Innan en myndighet lämnar ut en uppgift till en annan myndighet måste den alltså alltid göra en sekretessprövning. Med tanke på den stora mängd uppgifter det här handlar om (se kapitel 5.4 i skrivelsen för vilka aktörer, och därmed mängden uppgifter, som berörs), riskerar dessa prövningar att bli mycket betungande för Naturvårdsverket. Det går heller inte i förväg att säga att prövningarna alltid kommer att resultera i att uppgifter kan lämnas ut.

Naturvårdsverket resonerar i sin skrivelse om sekretessbrytande bestämmelser (se kapitel 3.7.2). Det *saknas* dock en diskussion om möjligheten att införa en *sekretessbrytande bestämmelse* för att underlätta för Naturvårdsverket att lämna ut uppgifter till SCB och andra statistikproducenter i nu aktuellt hänseende. Mot bakgrund av som sagts ovan anser SCB att *en sådan bestämmelse måste övervägas*.

Beslut i detta ärende har tagits av biträdande generaldirektör Helen Stoye i närvaro av avdelningschef Mikael Schöllin, verksamhetsjurist Anne Olsson samt föredragande Mikael Szudy.

SCB, Statistiska centralbyrån

Helen Stoye

Szudy

Mikael

Kopia till:

Ida Edwertz, Kemikalieenheten, Miljödepartementet
(ida.edwertz@regeringskansliet.se)